

Sygn. akt II Cz 1072/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

Sędziowie: SO Marzenna Ernest

SO Robert Bury (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 lipca 2015 roku

sprawy z powództwa J. B., P. B., J. K.

przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej w W.

o zmianę wysokości świadczenia, ewentualnie o ustalenie

na skutek zażalenia J. B., P. B., J. K.

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 5 marca 2015 roku, sygn. akt I C 366/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Marzenna Ernest SSO Zbigniew Ciechanowicz SSO Robert Bury (spr.)

Sygn. akt II Cz 1072/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 września 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił wnioski powodów o zabezpieczenie roszczenia przez zawieszenie na czas trwania procesu postępowania prowadzonego przez komornika sądowego M. F. (1) pod sygn. akt KM 1691/14 oraz ustanowienie przez Sąd na czas trwania procesu zakazu zbycia przez pozwaną na rzecz osoby trzeciej wierzytelności względem powodów wynikających z umowy o kredyt hipoteczny nr (...), zawartej przez powodów z pozwaną w dniu 18 grudnia 2007 roku (zmienionej przez strony w dniu 20 lipca 2009 roku).

Postanowienie zapadło w sprawie, w której powodowie domagali się:

1. oznaczenie sposobu wykonania przez nich zobowiązania z umowy o kredyt hipoteczny nr (...) zawartej z pozwaną w dniu 18 grudnia 2007 roku (zmienionej przez strony w dniu 20 lipca 2009 roku) poprzez ustalenie, że od dnia 1 marca 2005 roku powodowie zobowiązani będą do zapłaty na rzecz pozwanej do spłaty do końca okresu spłaty kredytu, zgodnie z harmonogramem spłat, rat kredytu według średniego kursu franka szwajcarskiego według Narodowego Banku Polskiego z daty spłaty pierwszej raty kredytu, a zatem według stawki 2,2596 zł

ewentualnie o:

2. stwierdzenie nieważności przedmiotowej umowy o kredyt hipoteczny w zakresie dotyczącym waluty, w której udzielona kwota kredytu ma być spłacana przez pozwanych i ustalenie, że od dnia 1 marca 2015 roku powodowie zobowiązani będą do zapłaty na rzecz pozwanej do końca okresu spłaty kredytu, zgodnie z harmonogramem spłat, rat kredytu w walucie polski złoty w wysokości stanowiącej równowartość ustalonych rat kredytu przy przyjęciu średniego kursu franka szwajcarskiego według Narodowego Banku Polskiego z daty spłaty pierwszej raty kredytu, a zatem według stawki 2,2596 zł

oraz o:

3. stwierdzenie nieważności przedmiotowej umowy o kredyt w zakresie klauzul zobowiązujących powodów do spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz obowiązującego u pozwanej według aktualnej tabeli kursów pozwanej.

W uzasadnieniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia odwołano się do nieodwracalnych skutków w przypadku dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, który został wystawiony w oparciu o umowę zawierającą liczne postanowienia dotknięte nieważnością. Wyegzekwowanie świadczenia i sprzedaż lokalu powódki wywoła uszczerbek w koniecznym utrzymaniu powodów, wywoła trudności przy odzyskiwaniu wyegzekwowanych kwot w przypadku uwzględnienia powództwa. Wniosek o ustanowienie zakazu zbycia wierzytelności uzasadniony jest ochroną przed ryzykiem dla osoby trzeciej, wierzytelność wynika z nieważnej umowy.

W ocenie Sądu Rejonowego powodowie nie uwiarygodnili w dostateczny sposób swoich roszczeń, ani interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Roszczenie powodów dotyczyło zmiany sposobu wykonania przez nich umowy na podstawie art. 357¹ k.c. Powodowie wnieśli o odmienne niż w umowie ukształtowanie sposobu wyliczenia poszczególnych rat począwszy do marca 2005 r. Sąd przy tym stwierdził, iż orzekanie o zmianie wysokości rat już zapłaconych jest niedopuszczalne, a ponadto po wypowiedzeniu umowy i przekształceniu zobowiązania w zakresie obowiązków kredytobiorców i terminu ich spełnienia dokonywanie przez sąd modyfikacji wysokości rat na przyszłość nie znajduje podstaw. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż powodowie wnosząc o zabezpieczenie poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego i ustanowienie zakazu zbywania wierzytelności banku z umowy kredytu nie uprawdopodobnili, że brak zabezpieczenia zagrozi realizacji celów powództwa. Sąd wskazał przy tym, iż przedmiotem sprawy są roszczenia nie związane bezpośrednio z tokiem prowadzonej egzekucji i nawet uwzględnienie nie uwolni ich od postępowania egzekucyjnego. Sąd stwierdził też, iż w kwestii nadzwyczajnej zmiany stosunków treść pozwu nie zawierała spójnej argumentacji. W konsekwencji Sąd powołując się na wątpliwości co do konstrukcji samego powództwa głównego, jego zakresu, zaistnienia przesłanek ustawowych oraz związku między żądaniem a treścią wniosku o zabezpieczenie uznał, że brak jest podstaw do udzielenia powodom zabezpieczenia w tym zakresie. Sąd I instancji nie znalazł również podstaw do uwzględniania wniosku w zakresie powództwa ewentualnego. Powodowie żądali bowiem stwierdzenia nieważności umowy w części, to jest w zakresie waluty, w której ma być spłacany kredyt i ustalenie, że od 1 marca 2015 r., będzie on spłacany w walucie polskiej przy przyjęciu średniego kursu franka szwajcarskiego według Narodowego Banku Polskiego z daty spłaty pierwszej raty kredytu, a zatem według stawki 2,2596 zł. Zdaniem Sądu treść pozwu nie stanowiła wystarczającego uprawdopodobnienia żądania ewentualnego, ani interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku. W ocenie sądu trzecie żądanie powodów dotyczące ustalenia nieważności umowy w zakresie klauzul zobowiązujących powodów do spłaty zadłużenia przy zastosowaniu kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w pozwanym banku, mogło, z powodów przytoczonych w pozwie, zostać uznane za uprawdopodobnione. Sąd stwierdził, iż wstrzymywanie egzekucji z powodu wytoczenia niniejszego powództwa nie byłoby celowe i zupełnie bezprzedmiotowe byłoby orzekanie o zakazie zbywania wierzytelności. Dokonanie cesji wierzytelności nie wpływa bowiem w żaden sposób na możliwość ustalenia częściowej nieważności umowy.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli powodowie J. B., P. B., J. K., zaskarżając je w części dotyczącej oddalenia ich wniosku o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez M. F. (2) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie pod sygn. akt KM

1691/14. Skarżący orzeczeniu temu zarzucili naruszenie przepisów art. 730 § 1 i 2 k.p.c., a także przepisów art. 58 § 1, 2 i 3, art. 357¹ k.c., a także art. 385¹ § 1 k.c.

Skarżący wnieśli o: zmianę tego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie ich wniosku i zabezpieczenie ich roszczeń poprzez zawieszenie na czas trwania procesu postępowania egzekucyjnego wszczętego przez pozwaną na podstawie wystawionego przez pozwaną bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 15 lipca 2014 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 22 lipca 2014 roku, prowadzonego przez M. F. (2) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie pod sygn. akt KM 1691/14; ewentualnie o uchylenie tego orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

1. Zażalenie powodów jest niezasadne. Zgodnie z treścią art. 730¹ k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Stosownie do treści art. 755 § 1 k.p.c. jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Z regulacji tej wynika, iż sąd może między innymi zawiesić egzekucję.

2. Powodowie wytoczyli powództwo o ukształtowanie ewentualnie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w części. Wyrok uwzględniający powództwo nie będzie podlegał wykonaniu, a zatem interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia można upatrywać jedynie w utrudnieniu osiągnięcia celu postępowania. Trafnie powodowie łączą możliwości konstytutywnej ingerencji w treść łączącego strony stosunku zobowiązaniowego z wygaśnięciem zobowiązania wskutek jego wykonania. Na równi ze spełnieniem świadczenia wskutek jego wykonania należy traktować jego wyegzekwowanie w postępowaniu egzekucyjnym. Możliwość ingerencji w stosunek zobowiązaniowy na podstawie art. 357¹ k.c. kończy się z chwilą spełnienia świadczenia. Powodowie domagają się oznaczenia wysokości świadczenia z umowy kredytowej, jednak według twierdzeń faktycznych pozwu umowa ta została wypowiedziana. Powstał więc obowiązek spłaty całości długu wraz z odsetkami, a wygasł obowiązek spełnienia świadczenia w ratach. Zmiana treści umowy zgodnie z żądaniem powództwa mogłaby mieć miejsce jedynie wtedy, gdy zostałyby ustalone, że wypowiedzenie umowy, jako jednostronna czynność prawokształtująca jest nieważne. Nieważność czynności prawnej sąd bierze pod uwagę z urzędu, jednak w granicach twierdzeń i dowodów przedstawionych przez strony. Dotychczasowe twierdzenia faktyczne oraz przedstawione dowody nie mogą być podstawą do ustalenia prawdopodobieństwa, że wypowiedzenie umowy kredytowej było nieważne. Zabezpieczenie powództwa może nastąpić wtedy, kiedy roszczenie jest prawdopodobne, a stopień prawdopodobieństwa wskazuje na możliwości jego uwzględnienia. W rozpoznawanej sprawie na obecnym jej etapie takie prawdopodobieństwo nie istnieje. Nie wyłącza to odmiennego ustalenia w toku rozpoznawania sprawy, niemniej obecnie nie ma podstaw do przyjęcia wiarygodności roszczenia powodów opartego o art. 357¹ k.c., co czyni wniosek o udzielenie zabezpieczenia bezzasadnym. Ustalenie to czyni zbędnym odnoszenie się do ewentualnie innych kwestii dotyczących wiarygodności zgłoszonego roszczenia o ukształtowanie.

3. W odniesieniu do zgłoszonych roszczeń ewentualnych prowadzenie postępowania egzekucyjnego nie zniweczy celu procesu, jakim jest częściowe ustalenie nieważności stosunku prawnego łączącego strony. Postępowanie to prowadzone jest na podstawie tytułu wykonawczego, który nie jest zwalczany rozpoznawanym powództwem. Istnienie tytułu wykonawczego pozostaje w oderwaniu od treści stosunku prawnego łączącego strony, do póki nie zostanie pozbawiony wykonalności zgodnie z art. 840 k.p.c. W logicznej konsekwencji braku jest wpływu egzekucji na osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia jest więc bezzasadny.

4. Narażenie na uszczerbek w wyniku postępowania egzekucyjnego, sprzedaż lokalu mieszkalnego, jest bezdyskusyjna, nie stanowi jednak przesłanki zabezpieczenia. Nie pozostaje w związku ze wskazanym wyżej celem procesu. Zmiana treści stosunku prawnego albo ustalenie nieważności umowy nie pozbawi legalności prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Powodowie nie domagają się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności lecz uzyskania zmiany albo ustalenia nieważności stosunku prawnego.

5. Przy takiej ocenie prawnej bez znaczenia pozostaje już dalej idąca ocena prawdopodobieństwa sformułowanych przez powodów roszczeń.

6. W tym stanie rzeczy dokonana przez Sąd Rejonowy ocena wniosku strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia jest prawidłowa, a tym samym zażalenie tej strony nie mogło doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego postanowienia. Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO Marzenna Ernest SSO Zbigniew Ciechanowicz SSO Robert Bury (spr.)

Sygn. akt II Cz 1072/15

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować, zakreślić;
2. Odpis postanowienia doręczyć:
 - a) powodom,
 - b) pełnomocnikowi pozwanego,
3. Po nadejściu dowodów doręczenia akta zwrócić do Sądu Rejonowego.

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr A. -021-70/12 Prezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 grudnia 2012 roku

KARTA KWALIFIKACYJNA ORZECZENIA

1. Sygnatura akt II Cz 1072/15;
2. Wyrok/postanowienie z dnia 20 lipca 2015 roku;
3. Hasło tematyczne orzeczenia: zabezpieczenie roszczeń;
4. Podstawa prawna orzeczenia: art. 756 § 1 pkt 3,
5. Nie publikować w (...):
6. Teza orzeczenia ():